EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 8.7.2025
COM(2025) 382 final

KOMISSION KERTOMUS

Euroopan globalisaatiorahastoa työttömiksi jääneille työntekijöille (EGR) 2021–2027 koskevasta väliarvioinnista 2021-2027

{SWD(2025) 180 final}

Tausta

Euroopan globalisaatiorahasto, jäljempänä ’EGR’, perustettiin kaudella 2007–2013, jotta voitaisiin osoittaa solidaarisuutta ja tarjota tukea työntekijöille, jotka ovat jääneet työttömiksi globalisaation aiheuttamien maailmankaupan huomattavien rakenteellisten muutosten vuoksi. Alkuperäisen asetuksen[1] soveltamisalaa laajennettiin vuonna 2009[2] kattamaan myös maailmanlaajuisesta rahoitus- ja talouskriisistä johtuvat työntekijävähennykset. Kaudelle 2014–2020 soveltamisalaa laajennettiin edelleen[3] kattamaan myös mahdollisista uusista maailmanlaajuisista rahoitus- ja talouskriiseistä johtuvat työntekijävähennykset. Kaudella 2014–2020 EGR:stä yhteisrahoitettiin enintään 60 prosenttia[4] jäsenvaltioiden toteuttamista toimenpiteistä, joilla autettiin työttömiksi jääneitä työntekijöitä integroitumaan nopeasti uudelleen työmarkkinoille. Covid-19-pandemian vaikutuksiin puuttumiseksi komissio laati talouden elpymissuunnitelman[5], johon EGR sisältyi hätätilan välineenä, jolla autetaan maailmanlaajuisen rahoitus- ja talouskriisin vuoksi työpaikkansa menettäneitä. Eurooppalaisesta hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisestä tukivälineestä (SURE)[6] tarjottiin vuoden 2022 loppuun saakka käyttöön merkittävä määrä rahoitusvaroja covid-19-pandemian kielteisten taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi.

Kaudeksi 2021–2027[7] rahaston nimeksi vaihdettiin ”Euroopan globalisaatiorahasto työttömiksi jääneille työntekijöille (EGR)”. Rahastoon tehtiin **merkittäviä muutoksia**[8], kuten tukikelpoisuuden laajentaminen niin, että työttömiksi jääneitä työntekijöitä voidaan tukea rakenneuudistuksen syystä riippumatta, kynnysarvon alentaminen 500:sta työttömäksi jääneestä työntekijästä 200:aan, menettelyjen yksinkertaistaminen ja nopeuttaminen sekä yhteisrahoitusosuuden mukauttaminen Euroopan sosiaalirahasto plussaa (ESR+) vastaavaksi[9]. Komissio ehdotti 1. huhtikuuta 2025 EGR-asetuksen muuttamista[10] siten, että rahasto kattaisi myös työntekijät, jotka ovat välittömässä vaarassa menettää työpaikkansa rakenneuudistusten kohteena olevissa yrityksissä. Kyseinen muutos esitellään lyhyesti tämän asiakirjan lopussa.

Väliarvioinnin laajuus

Komissio teki EGR-asetuksen 22 artiklan mukaisesti väliarvioinnin, jossa se arvioi, miten ja missä laajuudessa EGR on saavuttamassa tavoitteensa kaudella 2021–2027. Arvioinnissa tarkasteltiin EGR:n vaikuttavuutta, tehokkuutta, johdonmukaisuutta ja merkityksellisyyttä sekä sen tuottamaa lisäarvoa. Siihen sisältyy myös joitakin EGR:n täytäntöönpanosta ja suunnittelusta saatuja kokemuksia.

Arvioinnissa keskitytään kaudelle 2021–2027 tehtyihin muutoksiin ja arvioidaan, missä määrin ne johtivat suunniteltuihin tuloksiin. Koska rahaston käyttö oli suhteellisen vähäistä ja

[1] Asetus (EY) N:o 1927/2006, EUVL L 406, 30.12.2006, s. 1.
[2] Asetus (EY) N:o 546/2009, EUVL L 167, 29.6.2009, s. 26.
[3] Asetus (EU) N:o 1309/2013, EUVL L 347, 20.12.2013, s. 855–864, (EGR-asetus).
[4] Vuosina 2007–2009 ja 2012–2013 EGR:n yhteisrahoitusosuus oli 50 prosenttia, ja vuosina 2009–2011 ja 2014–2020 se nostettiin 60 prosenttiin (ks. liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan liite 6).
[5] Ks. tiedonanto ”EU:n talousarvio Euroopan elpymissuunnitelman moottorina”, 27.5.2020.
[6] Neuvoston asetus (EU) 2020/672, annettu 19 päivänä toukokuuta 2020 (EUVL L 159, 20.5.2020, s. 1–7).
[7] Asetus (EU) 2021/691, EUVL L 153, 3.5.2021, s. 48–70.
[8] Muutokset perustuivat suurelta osin EGR:n kautta 2021–2027 koskevaan ehdotukseen liittyvään vaikutustenarviointiin, EGR:n kauden 2014–2020 jälkiarviointiin sekä EGR:ää koskeviin aiempiin arviointeihin ja kertomuksiin, kuten EGR:n kauden 2007–2013 jälkiarviointiin, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen EGR:ää koskevaan erityiskertomukseen nro 7 (2013) ja Euroopan parlamentin Euroopan tason täytäntöönpanon arviointiin EGR:n kaudesta 2007–2014.
[9] EGR:n yhteisrahoitusosuus mukautetaan vastaamaan ESR+:n korkeinta yhteisrahoitusosuutta asianomaisessa jäsenvaltiossa, kuitenkin niin, että osuus on vähintään 60 prosenttia.
[10] COM(2025)140.

saatavilla oleva näyttö oli rajallista[11], arvioinnissa tarkasteltiin myös, miksi EGR:ää käytetään niin vähän, vaikka vuosien 2021–2027 EGR-asetuksella otettiin käyttöön yksinkertaistetut soveltamissäännöt. Tarkoituksena on selvittää, tukeeko EGR nykyisillä säännöillä edelleen tehokkaasti työntekijöitä, joihin maailmanlaajuiset talouden muutokset vaikuttavat, ja edistääkö se näin ollen EU:n yleisiä sosiaalipoliittisia tavoitteita.

Vaikka komissio on pyrkinyt arvioimaan tilannetta mahdollisimman laajasti ja toteuttamaan mahdollisimman laajoja kuulemisia, arvioinnin tuloksiin on suhtauduttava varovaisesti saatavilla olevien tietojen rajallisuuden vuoksi. EGR:n väliarvioinnin varhaisen ajoituksen vuoksi nykyiseltä kaudelta oli saatavilla vain rajallisesti tietoa, näyttöä ja kokemuksia. EGR-hakemusten vähäisempi määrä johtui yleisen taloustilanteen parantumisesta. Tämän vuoksi tässä vaiheessa oli saatavilla vain rajallisesti tietoa. Muita arviointiin liittyviä haasteita olivat tulosindikaattorien puuttuminen, vähäinen määrä sopivia tekijöitä, joihin ensimmäisen ohjelmakauden tietoja olisi voitu verrata, sekä arviointiin käytettävissä olevien resurssien rajallisuus.

Arviointi perustuu sidosryhmien kuulemiseen, kohdennettuihin haastatteluihin sekä EGR:n täytäntöönpanoon osallistuvien kansallisten ja EU:n tason sidosryhmien kuulemisiin.

Arviointi kattaa 18 EGR-tapausta, eli hyväksyttyä hakemusta, jotka on saatu EGR-asetuksen voimaantulon (3. toukokuuta 2021) ja 31. päivän joulukuuta 2024 välisenä aikana. Näistä hakemuksista 11:tä tarkastellaan analysoimatta tuloksia, jotka ovat saatavilla vasta vuosina 2025–2027, koska tapaukset ovat edelleen käynnissä. Tapaukset, jotka koskevat seitsemää jäsenvaltiota (Belgia, Espanja, Italia, Kreikka, Ranska, Saksa ja Tanska), kattavat 13 talouden alaa, joihin kuuluvat erityisesti autoteollisuus, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, tukkukauppa, lentoliikenne ja perusmetallit.

Hakemusten vähäinen määrä vuosina 2021–2024 selittyy useilla syillä. Yksi aiemmissa arvioinneissa korostetuista syistä on se, että EGR-hakemusten määrä on aina ollut syklinen ja liittynyt jäsenvaltioiden työllisyyden ja taloudellisen tilanteen yleiseen suuntaukseen. Covid-19-pandemia lisäsi yritysten sulkemisia ja työpaikkojen menetyksiä kaikkialla Euroopassa vuonna 2021. Euroopan taloudet kuitenkin selvisivät kriisistä hyvin, mikä johtui osittain EU:n ja kansallisella tasolla käyttöön otetuista työajan lyhentämisjärjestelyistä. Tämän seurauksena laajamittaisia rakenneuudistuksia tapahtui vähemmän, ja jäsenvaltioilla oli paremmat valmiudet käsitellä suuria rakenneuudistuksia.

Eurofoundin Euroopan rakenneuudistuksen seurantavälineen (ERM)[12] tietokannasta on vuodesta 2024 lähtien kuitenkin ollut nähtävillä, että sellaisten rakenneuudistusten määrä, joissa vähennettiin vähintään 200 työpaikkaa, kasvoi jyrkästi 50 prosentilla vuodesta 2023 vuoteen 2024 ja oli suurimmillaan vuosina 2021–2024.[13] Lisäksi menetettyjen työpaikkojen kokonaismäärä ylitti vuonna 2024 ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2020 merkittävien rakenneuudistusten aikana syntyneiden työpaikkojen määrän erityisesti niillä aloilla, joihin muutokset vaikuttivat eniten (valmistusteollisuus, liikenne/varastointi ja vähittäismyynti)[14].

[11] Ensimmäisen seitsemän EGR-tapauksen tulokset olivat saatavilla vasta vuoden 2024 jälkipuoliskolla.

[12] ERM on kattavin tietolähde, johon kirjataan kaikki tiettynä vuonna ilmoitetut irtisanomiset. Rakenneuudistusilmoitukset kirjataan ERM:ään kunkin jäsenvaltion tärkeimpien tiedotusvälineiden seurannan perusteella. Euroopan rakenneuudistuksen seurantaväline |Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö.

[13] EU:ssa kirjattiin vuonna 2024 yhteensä 309 sellaista rakenneuudistusta, joissa vähennettiin vähintään 200 työpaikkaa, kun vuonna 2023 vastaava luku oli 205.

[14] Euroopan rakenneuudistuksen seurantaväline |Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö. Esimerkiksi vuonna 2024 EU27-maissa menetettiin ERM:n mukaan 39 706 työpaikkaa, kun taas työpaikkoja syntyi vain 5 727 autonvalmistussektorilla (tähän sisältyvät seuraavat NACE-toimialat: C27.1, 29.1, 29.2, 29.3, 30.3, 30.9, 74.9).

Tämä on osoitus taloudellisesta taantumasta, joka voi johtaa hieman viiveellä (riippuen rakenneuudistusten kestosta ja laajuudesta) vastaanotettujen EGR-hakemusten määrän lisääntymiseen tulevaisuudessa.

Väliarviointi esitetään komission yksiköiden valmisteluasiakirjana (SWD). Valmisteluasiakirjan laati komission työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto asiakirja- ja kenttätutkimuksen, sidosryhmien palautteen, EGR-hakemusten analysoinnin ja jäsenvaltioiden toimittamien loppuraporttien perusteella. Muita lähteitä olivat EGR:ää koskevat aiemmat raportit ja arvioinnit sekä kaikkien jäsenvaltioiden asiaankuuluvien EGR:n sidosryhmien kuulemiset. Lisänäyttöä kerättiin analysoimalla EGR:ää hallinnoivan komission henkilöstön kokemuksia sekä komission sisäistä EGR-tietokantaa, joka sisältää tietoa kaikista EGR-tapauksista vuosina 2007–2024. Arvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää EGR:n täytäntöönpanossa.

Nämä tulokset saatetaan EU:n toimielinten ja elinten sekä työmarkkinaosapuolten tietoon.[15]

Tärkeimmät havainnot arviointikriteereittäin

EGR:stä tarjotaan tukea aina takautuvasti sen jälkeen, kun irtisanomiset ovat toteutuneet. Tukea myönnetään jäsenvaltioiden kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla toteuttamien toimenpiteiden lisäksi ainoastaan silloin, kun julkisiin työvoimapalveluihin kohdistuu äkillisten joukkoirtisanomisten vuoksi tavanomaista suurempi paine ja kun jäsenvaltio päättää hakea EGR:n rahoitusta.

EGR tarjoaa edunsaajille kohdennettua, räätälöityä ja yksilöityä tukea[16] ja asettaa heidät suotuisampaan asemaan kuin ne, jotka eivät hyötyneet EGR:n tuesta päästäkseen takaisin työmarkkinoille[17]. EGR:n toimenpiteillä vastataan edunsaajien yksilöllisiin tarpeisiin ja toiveisiin. EGR **poistaa osallistumisen esteitä** ja varmistaa, että **kaikkia edunsaajia kohdellaan tasapuolisesti**[18] keskittyen haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten muita heikommassa asemassa oleviin edunsaajiin, mukaan lukien nuoret ja ikääntyneet työttömät sekä köyhyyden vaarassa olevat. EGR:n avulla ihmiset voivat parantaa tietojaan ja taitojaan tai hyötyä muista sopivista toimenpiteistä (esim. liikkuvuusavustukset, lastenhoitoavustukset tai vanhustenhoito).

EGR:n ansiosta jäsenvaltiot voivat kokeilla innovatiivisia aktiivisia työvoimapoliittisia toimenpiteitä, jotka eivät välttämättä tavallisesti olisi työttömäksi jääneiden työntekijöiden saatavilla. Jos innovatiiviset **toimenpiteet** osoittautuivat **onnistuneiksi**, **jäsenvaltiot**, kuten Belgia, Saksa ja Espanja,[19] ovat sittemmin **sisällyttäneet ne tavanomaisiin tukitoimenpiteisiinsä**.

---

[15] EGR-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

[16] Seitsemässä EGR:n edunsaajia koskevassa selvityksessä 62 prosenttia vastaajista (yhteensä 645 vastausta) oli samaa mieltä siitä, että EGR oli räätälöity heidän tarpeisiinsa.

[17] *Study supporting the ex post evaluation of the European Globalisation Adjustment Fund (2014-2020)*, s. 13, https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/ceb95383-a24f-11eb-b85c-01aa75ed71a1.

[18] Espanjassa kiinnitetään lisäksi erityistä huomiota esteettömyyteen kaikissa hankkeen toimien (tiedotustoimet, tietoisuuden lisääminen jne.) toteuttamiseen liittyvissä paikoissa, jotta voidaan varmistaa vammaisten henkilöiden tasavertainen osallistuminen. Belgiassa toteutetaan toimenpiteitä, joilla tarjotaan rahallisia kannustimia kaikille yhteisötalouden työnantajille, jotka työllistävät 50-vuotiaan tai sitä vanhemman työntekijän. Belgiassa myös tarjotaan köyhyyden vaarassa oleville yleistä tietoa verotusvaikutuksista, joita aseman muuttuminen työllisestä työttömäksi aiheuttaa, sekä ylivelkaantumisen ehkäisemisestä. Sekä Belgiassa että Espanjassa pyritään poistamaan sukupuolistereotypioita tarjoamalla rahallisia kannustimia naisille, jotka osallistuvat koulutusohjelmiin tai valitsevat työpaikkoja, jotka ovat tyypillisesti miesvaltaisia.

[19] Belgiassa, Espanjassa, Italiassa, Kreikassa, Saksassa ja Tanskassa. Esimerkiksi Belgian Flanderissa järjestetään työpaikkamessuja, joilla autetaan työttömäksi jääneitä työntekijöitä löytämään uusia työpaikkoja, kun taas

EGR:n vaikuttavuus

Vaikuttavuuskriteerillä arvioidaan EGR:n vaikuttavuutta tavoitteensa saavuttamisessa sekä koko välineen että eri tapausten tasolla. EGR:n tavoitteena on i) osoittaa solidaarisuutta irtisanottuja työntekijöitä kohtaan ja ii) varmistaa kunkin EGR-tapauksen osalta, että mahdollisimman moni edunsaaja löytää kestävää työtä mahdollisimman pian. Tämän arvioinnin tulokset esitetään jäljempänä.

Laajennettu soveltamisala, **muutetut toimintakriteerit**, **yksinkertaistetut hakumenettelyt** (joissa ei enää tarvitse osoittaa yhteyttä irtisanomisten syyhyn) ja **lyhyemmät menettelyjen määräajat** sekä komission että jäsenvaltioiden osalta ovat **tehneet EGR:stä oikeudenmukaisemman, osallistavamman ja saavutettavamman**. Lisäksi **EGR:n yhteisrahoitusosuuden mukauttamisen** ESR+:n yhteisrahoitusosuutta vastaavaksi (niin, että vähimmäisosuus on 60 %) katsottiin kannustavan EGR:n rahoitustuen hakemiseen.

EGR:stä tuetaan kaikkia tukeen oikeutettuja edunsaajia räätälöidymmin ja intensiivisemmin kuin kansallisilla toimenpiteillä ja muilla EU:n välineillä. EGR:n joustavuutta toimenpidetyyppien suhteen arvostetaan suuresti. Jotkin jäsenvaltiot haluaisivat käyttää 35:tä prosenttia suuremman osuuden avustuksiin[20], kuten työnhaku-, koulutus-, toimeentulo- ja liikkuvuusavustuksiin.

EGR:n toimenpiteet tehostavat kansallisia toimenpiteitä, koska niitä **tarjotaan** aina kansallisten toimenpiteiden **lisäksi**. Aiempien arviointien tulokset ja edunsaajilta saatu palaute vahvistavat, että tarjottua apua ei olisi muutoin ollut saatavilla. Tämä on selvä osoitus siitä, että EGR:n toimenpiteet täydentävät ja niissä hyödynnetään kansallisella tasolla saatavilla olevia toimia.

Työmarkkinaosapuolten ja työntekijöitä irtisanovien yritysten osallistuminen vaikutti myönteisesti EGR-tapausten vaikuttavuuteen edistämällä toimenpiteiden parempaa suunnittelua ja täytäntöönpanoa. Ranskassa ja Espanjassa niiden osallistuminen auttoi myös toisinaan edunsaajia löytämään nopeasti uuden työpaikan.

Edunsaajille suunnatuista kyselytutkimuksista saatu palaute osoittaa, että **yleinen tietoisuus** EGR:stä **on parantunut** edellisiin kausiin verrattuna, vaikka parantamisen varaakin on edelleen. Sitä, että komissio edistää EGR:n käyttöä, pidettiin useissa tapauksissa hyvänä asiana edunsaajien kannalta. Joissakin jäsenvaltioissa (erityisesti BE, CY, DE, EE, ES, IT, FI, HR, HU, IE, LT, LV, PT ja SE) tietoisuus EGR:stä on lisääntynyt, koska työntekijäjärjestöt, täytäntöönpanoelimet, poliittiset päättäjät ja työmarkkinaosapuolet ovat osallistuneet toimenpiteiden toteuttamiseen. Toisissa jäsenvaltioissa (erityisesti FR, CZ, MT, PL, SI, RO ja SE) kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, edunsaajat mukaan lukien, eivät olleet tietoisia EGR:stä ja sen mahdollisista hyödyistä, mikä voi vähentää sen vaikuttavuutta. EGR:stä tiedottamista ja sen tunnettuutta työntekijöiden ja heitä edustavien järjestöjen keskuudessa voidaan edelleen parantaa EU:n ja kansallisella tasolla. Noin 80 prosenttia edunsaajille suunnatun kyselytutkimuksen vastaajista oli tietoisia siitä, että heidän saamansa rahoitus oli EGR:n/EU:n yhteisrahoittamaa, kun taas 20 prosenttia ei ollut tästä tietoinen.

Valloniassa edunsaajia kannustettiin osallistumaan digitaaliseen koulutukseen. Saksassa digitaalisen koulutuksen suorittaneet edunsaajat saavat tabletin. Espanjassa EGR-tapauksia on käytetty viitekohtana muiden työnvälityshankkeiden ja paikallisten työllisyysaloitteiden suunnittelussa.

[20] Kuten kaudella 2014–2020, avustusten yhteisrahoituksen enimmäismäärä on edelleen 35 prosenttia yksilöllisten toimenpiteiden kokonaispaketista, jotta tarjottava tuki olisi oikeasuhtaista sekä vuosien 2007–2013 EGR:ää koskevan tarkastuksen havaintojen (Euroopan tilintarkastustuomioistuin (2013), s. 28) mukaista. Tällaisia avustuksia voidaan yhteisrahoittaa vain, jos niiden ehtona on aktiivinen osallistuminen EGR:n toimenpiteisiin.

EGR:n vaikuttavuutta haittaavat esteet ovat aiemmissa arvioinneissa tehtyjen havaintojen mukaisia, ja niitä ovat muun muassa seuraavat (luettelo ei ole tärkeysjärjestyksessä): a) pitkä ja monimutkainen päätöksentekoprosessi EU:n tasolla (keskimäärin 5,5 kuukautta, missä on kuitenkin parannusta verrattuna kauteen 2014–2020, jolloin keskiarvo oli 7,2 kuukautta); b) täytäntöönpanon aloittamisen viivästyminen; c) jäsenvaltioiden kansalliset hallinnolliset menettelyt; d) tapausten hallinointiin liittyvät ongelmat kansallisella/alueellisella tasolla sekä se, että jäsenvaltioilta puutuu kokemusta EGR:n käytöstä; e) edunsaajien ikään liittyvät kysymykset (esim. ikääntyneet henkilöt, jotka tarvitsevat erityisen intensiivistä koulutusta); f) työttömäksi jääneiden työntekijöiden tavoittamiseen ja aktivoimiseen liittyvät hankaluudet (jotka toisinaan johtuvat siitä, että heidän yhteystietojaan on vaikea saada tietosuojarajoitteiden vuoksi); g) työntekijöiden vähäinen kiinnostus työmarkkinaliikkuvuutta ja muutosta kohtaan; h) EGR:n toimenpiteiden suunnitteluun ja täytäntöönpanoon liittyvät ongelmat ja viivästykset; i) tietoisuuden puute EGR:stä joissakin jäsenvaltioissa; j) lisävarojen hallinnointiin liittyvät institutionaaliset hankaluudet (mukaan lukien muista välineistä, kuten ESR+:sta, oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta ja elpymis- ja palautumistukivälineestä, peräisin olevat varat).

Sen lisäksi, että EGR auttoi edunsaajia palaamaan työmarkkinoille, se **vaikutti pitkäkestoisesti heidän yleiseen työllistyvyyteensä** esimerkiksi antamalla heille uutta osaamista ja uusia pätevyyksiä. Tällaisia vaikutuksia olivat muun muassa se, että edunsaajat oppivat digitaalisia taitoja sekä ympäristöön liittyviä ja vihreitä taitoja, heidän itsetuntonsa parani, he tunsivat olevansa pätevämpiä työhön, he rohkaistuivat voittamaan työn valintaan liittyvät sukupuolittuneet käytännöt ja he laajensivat sosiaalisia verkostojaan osallistumalla EGR:n toimenpiteisiin. Nämä pehmeät tulokset tulevat hyvin ilmi kustakin EGR-tapauksesta tehdyistä edunsaajia koskevista selvityksistä, jotka antavat mahdollisuuden arvioida vaikuttavuutta laadullisemmasta näkökulmasta. **Tiedonkeruu- ja raportointijärjestelyt paranivat** sen jälkeen, kun vuosien 2021–2027 EGR-asetuksessa otettiin käyttöön erityiset yhteiset indikaattorit ja kustakin EGR-tapauksesta tehtävät edunsaajia koskevat selvitykset. Koska tapauskohtaisten tavoitteiden asettamista hakuvaiheessa ei kuitenkaan tällä hetkellä vaadita, kunkin tapauksen tuloksellisuutta ei voida arvioida. Komissio ehdotti tapauskohtaisten tavoitteiden asettamista ja työn tyyppien perusteella tehtävän raportoinnin käyttöönottoa, mutta ehdotusta ei sisällytetty Euroopan parlamentin ja neuvoston väliseen lopulliseen sopimukseen EGR-asetuksesta kaudelle 2021–2027. Yleisesti ottaen **EGR:n vaikuttavuuden seuranta on parantunut vuosina 2021–2024**.

Kaiken kaikkiaan EGR on ***vaikuttava***, ja se **saavutti tavoitteensa** osoittaa solidaarisuutta rakenneuudistusten vuoksi työttömäksi jääneitä työntekijöitä ja toimintansa lopettamaan joutuneita itsenäisiä ammatinharjoittajia kohtaan ja tukea heitä kestävien työpaikkojen löytämisessä tai oman yrityksen perustamisessa. Työttömäksi jääneiden työntekijöiden työmarkkinoille **udelleenintegroitumisen** keskimääräinen **aste** oli seitsemän loppuun saatetun tapauksen osalta noin **50 prosenttia**, mikä on alhaisempi kuin edellisellä ohjelmakaudella (60 % yhteensä 46:sta tapauksesta). Näihin tuloksiin on suhtauduttava varauksella, koska kautta 2021–2024 koskeva otos oli pieni. Uudelleenintegroitumisaste riippuu tapausten erityispiirteistä sekä ulkoisista tekijöistä (kuten työmarkkinoiden tilanteesta ja toiminta-aloista) ja edunsaajien henkilökohtaisista syistä. **Pidemmällä aikavälillä uudelleenintegroitumisaste paranee** useimmissa tapauksissa.[21]

[21] Kaikissa seitsemässä vuoden 2021 EGR-tapauksessa, joista oli saatavilla edunsaajia koskeva selvitys, edunsaajilta saatu palaute osoitti, että uudelleenintegroituminen työmarkkinoille oli parantunut pidemmällä aikavälillä lyhyeen aikaväliin verrattuna viimeiseen EGR:n toimenpiteeseen osallistumisen jälkeen. Sama havainto tehtiin myös EGR:n aiemmassa arvioinnissa.

EGR:n tehokkuus

Tehokkuuskriteerillä analysoidaan, missä määrin EGR:n täytäntöönpanoon liittyvät kustannukset olivat perusteltuja suhteessa tuloksiin (kustannus-hyötyanalyysi)[22]. Tässä analysoitiin tulosten saavuttamiseen käytettyjä resursseja sekä päätöksentekoprosessia. Analyysissa tarkasteltiin myös, esiintyykö tapausten tai koko välineen tasolla tehottomuutta tai tarpeettomia rasitteita.

EGR:n kattamat toimet eivät määritelmänsä mukaan ole ohjelmoitavia, koska irtisanomisiin johtavat rakenneuudistukset ovat odottamattomia. Sen vuoksi ei ole mahdollista määritellä etukäteen, kuinka monta joukkoirtisanomistapahtumaa tiettynä vuotena tapahtuu ja mikä on edunsaajien profiili. Jäsenvaltioiden on EGR:n tukea koskevaa hakemusta laatiessaan myös vaikea arvioida tarkasti EGR:n toimenpiteisiin ilmoittautuvien henkilöiden tarkkaa määrää, tarvittavien toimenpiteiden tyyppiä ja kestoa sekä sitä, kuinka paljon yksilöllisten palvelujen paketin suunnitelluista määrärahoista tullaan käyttämään.

Yksittäisten hakemusten hyväksymiseen liittyvien **menettelyjen lyhentäminen** sekä komission että jäsenvaltioiden osalta **paransi** EGR:n **tehokkuutta**. **EU:n tason menettelyjen kokonaiskesto kaudella 2021–2024 oli keskimäärin 5,5 kuukautta[23]**, mikä on vähemmän kuin kaudella 2014–2020, jolloin keskiarvo oli 7,2 kuukautta. Tästä huolimatta 16 jäsenvaltiota[24] **pitää** EU:n tason päätöksentekoprosessia **edelleen pitkänä ja/tai monimutkaisena**. Osassa jäsenvaltioista[25] pitkää menettelyä pidetään **ainoana esteenä** EGR:n tuen **hakemiselle**. Pitkä prosessi viivästyttää hankkeiden täytäntöönpanoa, mutta tehtyjen havaintojen mukaan joissakin tapauksissa kansallisen/alueellisen tason menettelyt ovat merkittävämpi tehokkuuden este.

Tapausten tasolla toteutettujen sidosryhmäkuulemisten mukaan **toimenpiteisiin saatavilla olevia määriä pidetään riittävinä**. Suurin osa komission kirjalliseen kuulemiseen vastanneista katsoi, että samoja tuloksia ei olisi pystytty saavuttamaan pienemmillä resurssilla tai lyhyemmässä ajassa.

Käyttöastetta (kuinka suuri osuus myönnetystä tuesta käytettiin) tarkastellaan analysoitaessa käytettyjä resursseja tapauskohtaisesti. Se ei kuitenkaan kuvasta kustannustehokkuutta tapausten tasolla. Sille ei myöskään ole asetettu tapauskohtaisia tavoitteita, eikä sitä voida pitää tulosindikaattorina tai tapauksen onnistumista kuvaavana indikaattorina. Kuten aiemmilla ohjelmakausilla, useimmissa EGR-tapauksissa käytetään yleensä vain murto-osa niille osoitetuista varoista. Kaudella 2021–2024 EGR:n yhteisrahoituksen käyttöasteissa tapahtui edistystä. Vuosien 2021–2024 seitsemän tapauksen **keskimääräinen käyttöaste oli 63 prosenttia (7 EGR-tapauksen osalta)**. Tässä on tapahtunut **parannusta** edellisiin kausiin verrattuna (kaudella 2007–2013 yhteensä 73 tapauksen keskimääräinen käyttöaste oli 55 % ja kaudella 2014–2020 yhteensä 46 tapauksen keskimääräinen käyttöaste oli 59 %)[26], mikä osoittaa, että osoitettujen varojen käyttö on jossain määrin parantunut.

---

[22] Arvioitaessa EGR:n kustannustehokkuutta tarkastellaan, ovatko aiheutuneet kustannukset oikeassa suhteessa tuloksiin (apua saaneiden edunsaajien määrä, uudelleenintegroituneiden edunsaajien määrä, niiden koulutukseen osallistuneiden edunsaajien osuus, jotka saivat pätevyyden, ja pitkäkestoiset vaikutukset edunsaajien yleiseen työllistyvyyteen) ja olisiko tulokset voitu saavuttaa pienemmillä resursseilla (käyttöaste) ja/tai lyhyemmässä ajassa. Aika-aspektia analysoitaessa tarkasteltiin seuraavia näkökohtia: hakemusten ajoitus ja kesto sekä uudelleentyöllistämistoimenpiteiden ajoitus ja kesto.

[23] Hakemuksen jättöpäivästä maksun suorituspäivään.

[24] AT, CY, CZ, DE, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, SE ja SI (lähde: komission marraskuussa 2024 tekemä kirjallinen kyselytutkimus jäsenvaltioille, jotka eivät hakeneet EGR:n tukea vuosina 2021–2024).

[25] AT, CY, FI ja HR.

[26] EGR:n jälkiarviointi 2014–2020, SWD(2021)381, 13.12.2021, s. 37.

Kun jäsenvaltioiden tasolla verrattiin tapausta kohden käytettyä EGR:n rahoituksen kokonaismäärää tukea saaneiden edunsaajien määrään, yleinen suuntaus oli, että enemmän EGR:n rahoitusta saaneissa tapauksissa tukea saaneiden edunsaajien määrä oli suurempi. Suurempi edunsaajien määrä edellyttää enemmän varoja. Tämä kuitenkin pätee silloin, kun edunsaajat tarvitsevat intensiivisempää tai monimutkaisempaa ja kalliimpaa koulutusta. Kaiken kaikkiaan edunsaajakohtaisesta kustannustehokkuudesta ei voitu tehdä merkityksellisiä päätelmiä, koska tapausta kohti käytetyt varat sekä apua saaneiden ja sen seurauksena työmarkkinoille uudelleenintegroituneiden edunsaajien määrä vaihtelevat huomattavasti tapauksen, alan ja jäsenvaltion mukaan. Kustannukset riippuvat suurelta osin kansallisista ja alueellisista erityispiirteistä sekä tarjottujen toimenpiteiden luonteesta ja edunsaajien taustasta.

Varojen uudelleenkohdentaminen täytäntöönpanokaudella esiin tulleiden tarpeiden perusteella oli edelleen mahdollista edellisten ohjelmakausien tapaan. Jos uudelleenkohdentaminen on yli 20 prosenttia, jäsenvaltioiden on kuitenkin ilmoitettava siitä komissiolle. Tällaisia uudelleenkohdentamisia on tapahtunut 22 prosentissa tapauksista (neljässä tapauksessa 18:sta)[27], kun vuosina 2014–2020 niitä tapahtui 10 prosentissa tapauksista (viidessä tapauksessa 46:sta).

EGR:n johdonmukaisuus

EGR ja kansalliset, alueelliset ja paikalliset politiikat ovat keskenään johdonmukaisia. EGR tarjoaa riittävästi joustavuutta, jotta sillä voidaan täydentää ja/tai tehostaa jäsenvaltioiden kansallisella tasolla toteuttamia työvoimapoliittisia toimenpiteitä. Joissakin tapauksissa EGR:n toimet olivat osa laajempaa poliittista kehystä, jolla pyrittiin minimoimaan joukkoirtisanomisten seuraukset tietyllä alueella. Näin varmistettiin EGR:n toimien ja muiden alueellisten ja paikallisten sidosryhmien toteuttamien toimien välinen johdonmukaisuus sekä lisättiin EGR:n tulosten kestävyyttä.[28]

Tapausten tasolla ei havaittu päällekkäisyyksiä muun EU:n tai kansallisen rahoituksen kanssa. EGR:n ja ESR+:n todettiin täydentävän toisiaan voimakkaasti. Täydentävyys varmistetaan erityisesti koordinoimalla rahastoja kansallisella tasolla. EGR:ää ja ESR+:aa voitaisiin yhdenmukaistaa enemmän varojen saatavuuden osalta, sillä jotkin jäsenvaltiot päättävät rahoittaa EGR-tyyppisiä toimenpiteitä ESR+:sta, oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta ja elpymis- ja palautumistukivälineestä, koska nämä välineet ovat jo saatavilla ja tarjoavat enemmän joustavuutta varojen nopeaan uudelleenkohdentamiseen.

Uuden vaatimuksen mukaan jäsenvaltioiden on selitettävä kussakin EGR-hakemuksessa, miten rahastoa koordinoidaan niiden suositusten mukaisesti, jotka annetaan muutosten ennakointia ja rakenneuudistusta koskevassa EU:n laatukehyksessä (yritysten rakennemuutosten ennakointia ja käsittelemistä koskevien parhaiden käytäntöjen kehys). Näin saadaan enemmän näyttöä EGR:n ja kansallisten toimenpiteiden ja välineiden välisestä täydentävyydestä.

EGR:n tuoma EU:n lisäarvo

[27] Italia on pyytänyt tapausten EGF/2021/002 IT/Air Italy ja EGF/2021/003 IT/Porto Canale osalta useita määrärahojen uudelleenkohdentamisia. Air Italyn tapauksessa kahta toimenpidettä kasvatettiin, jotta voitiin maksaa enemmän korvauksia liikkumiskustannuksista ja osallistua koulutuksen aikaisiin majoitus- ja matkustuskustannuksiin. Myös tekniseen apuun liittyviä budjettikohtia mukautettiin, jotta varoilla, joita ei ollut käytetty valmistelutoimenpiteisiin, voitaisiin täydentää hallinto- ja valvontatoimia. Porto Canalen tapauksessa määrärahojen uudelleenkohdentamista pyydettiin, jotta voitaisiin tarjota enemmän koulutustukea. Tapaukseen EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive lisättiin toimenpide: työntekijöille tarjottiin osallistumiskannustin, jolla pyrittiin edistämään heidän osallistumistaan. Toimenpiteen varat ovat peräisin uudelleentyöllistymiskannustimesta. Tapauksessa EGF/2022/003 ES/Alu Ibérica uudelleenkohdentamista pyydettiin, jotta voitaisiin tarjota enemmän työnhaun tukea ja koulutuskursseja.

[28] EGR:n jälkiarviointi 2014–2020, SWD(2021)381, 13.12.2021, s. 43.

EU:n lisäarvon perusteella analysoidaan, missä määrin tapahtuneet muutokset olivat EU:n toimien ansiota. Tätä varten analysoidaan lisähyötyjä verrattuna skenaarioon, jossa tukea antavat jäsenvaltiot, sekä EGR:n lakkauttamisen vaikutuksia.

Vaikka sidosryhmäkuulemisista saatu näyttö on vähäistä, tämän arvioinnin tulokset viittaavat siihen, että EGR tuo lisäarvoa verrattuna siihen, mitä jäsenvaltiot olisivat voineet yksin saavuttaa työttömäksi jääneiden työntekijöiden auttamiseen tähtäävillä kansallisilla toimenpiteillä. Kirjallisten kuulemisten tulokset osoittavat, että noin **70 prosenttia vastaajista katsoi EGR:n tuottaneet lisäarvoa**.[29] Noin **62 prosenttia** edunsaajia koskevan selvityksen vastaajista antoi EGR:stä suotuisan arvion suhteessa muihin kansallisen/alueellisen tason tukilähteisiin. EGR:n tuen hyödyiksi mainittiin muun muassa se, että se on **räätälöity edunsaajien erityistarpeisiin**.

EGR on ollut onnistunut ja tuottanut huomattavasti ***EU:n lisäarvoa*** vuosina 2021–2024. Kuten aiemmat EGR:n arvioinnit vahvistavat, tämä koskee erityisesti sen *määrällisiä vaikutuksia*, soveltamisalaa (esim. innovatiiviset toimenpiteet[30]), roolia ja prosessivaikutuksia[31], vaikka ne vaihtelevatkin jäsenvaltioittain ja riippuvat suurelta osin kansallisista tukirakenteista. Lisäarvo on merkittävä määrällisten vaikutusten osalta. Tämä tarkoittaa, että EGR:n tuella ei pelkästään lisätä tarjottavien palvelujen määrää ja moninaisuutta vaan myös niiden intensiteettiä. Pyrkimyksenä on, että ketään ei jätetä jälkeen.

Koska EGR suurelta osin täydentää muita EU:n välineitä (erityisesti ESR+:aa), se tuo EU:n lisäarvoa niiden soveltamisalan ja kohderyhmien osalta.

Ottaen huomioon tämän arvioinnin rajoitteet voidaan todeta, että nykyisen sääntelykehyksen puitteissa EGR tuo edelleen EU:n lisäarvoa tukemalla tehokkaasti työntekijöitä, joihin maailmanlaajuiset talouden muutokset vaikuttavat, ja edistää näin ollen EU:n yleisiä sosiaalipoliittisia tavoitteita.

EGR:n merkityksellisyys

Tällä arviointikriteerillä arvioidaan EGR:n merkityksellisyyttä. Se kattaa kolme keskeistä näkökohtaa: i) EGR:n *laajennetun soveltamisalan* tarkoituksenmukaisuus ja hyödyllisyys, ii) vuosien 2021–2027 EGR-asetuksessa vahvistetut *muutetut toimintakriteerit* ja iii) sen, missä määrin EGR vastasi jäsenvaltioiden tarpeita.

Kaudella 2021–2024 saadun näytön perusteella ***laajennettu soveltamisala*** on **merkityksellinen** ja hyödyllinen tavoitteiden kannalta, koska se vastaa paremmin taloudellista tilannetta ja parantaa EGR:n saavutettavuutta. Useimmat kuullut sidosryhmät olivat myös yhtä mieltä siitä, että hakumenettely on yksinkertaistunut ja nopeutunut sen jälkeen, kun irtisanomisten syytä ei enää tarvitse osoittaa.

Laajennetun soveltamisalan ja **yksinkertaistetun hakumenettelyn** ansiosta EGR:ää **voidaan soveltaa** kaikkiin työntekijöihin, jotka ovat jääneet työttömäksi merkittävän rakenneuudistuksen aikana. **Pyrkimyksenä on, että ketään ei jätetä jälkeen**. EGR:n yhteisrahoitusta koskevat päätökset perustuvat irtisanomisten odotettuihin vaikutuksiin (jotka

[29] Loka-joulukuussa 2024 toteutetut kaikkien jäsenvaltioiden sidosryhmille suunnatut kirjalliset kyselytutkimukset.

[30] Belgiassa, Espanjassa, Italiassa, Kreikassa, Saksassa ja Tanskassa. Saksassa Vallourecin (EGF/2023/003 DE/Vallourec) entisille työntekijöille järjestettiin yhden päivän bussimatka, jonka aikana he pääsivät vierailemaan työntekijöitä mahdollisesti palkkaavissa yrityksissä ja keskustelemaan niiden kanssa. Lisäksi Saksassa digitaalisen koulutuksen suorittaneet edunsaajat saavat tabletin. Belgian Flanderissa (EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper) järjestettiin työpaikkamessut, kun taas Valloniassa edunsaajia kannustettiin osallistumaan digitaaliseen koulutukseen.

[31] EGR:n jälkiarviointi 2014–2020, SWD(2021)381, 13.12.2021, s. 46–47.

määritellään 200:n työttömäksi jääneen työntekijän kynnysarvon perusteella) eivätkä irtisanomisten syyhyn. Tämä antaa jäsenvaltioille **lisää joustavuutta**, jotta ne voivat keskittyä työttömäksi jääneiden työntekijöiden tarpeisiin. Kerätyn näytön perusteella tämän ansiosta **EGR:n soveltamisala** sopii nyt esimerkiksi automaatioon, tekoälyyn sekä digitaaliseen ja vihreään siirtymään liittyviin alati muuttuviin työmarkkinatarpeisiin vastaamiseen.

Muutetut toimintakriteerit, joissa irtisanomisten kynnysarvo on laskettu 200:aan, todettiin merkityksellisiksi ja hyödyllisiksi. Useat jäsenvaltiot ilmoittivat, että irtisanomisten vähimmäiskynnysarvon alentaminen hyödyttää pienempiä työmarkkinoita. **Useimmat sidosryhmät** katsovat, että **alennettu kynnysarvo kannustaa jäsenvaltioita hakemaan rahoitusta**, kun taas vuosina 2014–2020 sovellettua aikaisempaa kynnysarvoa pidettiin esteenä. Yleisesti ottaen tuen kohteena olevien työntekijöiden kokonaismäärä on pienempi kuin irtisanomisten määrä, koska kaikki irtisanotut työntekijät eivät tarvitse tukea. Irtisanottujen työntekijöiden kynnysarvon osalta voidaan todeta, että viidessä hakemuksessa eli 27 prosentissa (vuonna 2021–2024 vastaanotetuista 18 hakemuksesta) irtisanottujen työntekijöiden kokonaismäärä oli alle 500 ja lopuissa (13 tapauksessa) yli 500. EGR:n toimenpiteiden kohteena olevien työntekijöiden määrä oli 11 hakemuksessa alle 500 ja seitsemässä yli 500.

EGR:n aiempien arviointien perusteella vuosien 2021–2027 EGR-asetuksella muutettiin 200:n työttömäksi jääneen työntekijän kynnysarvon laskemisen viiteajanjakso neljään kuukauteen (yrityksen tai alueellisen tapauksen irtisanomisten osalta) ja kuuteen kuukauteen[32] (alakohtaisen[33] tapauksen irtisanomisten osalta). Tukeen oikeutettuja edunsaajia voivat olla myös sellaiset työttömäksi jääneet työntekijät ja toimintansa lopettaneet itsenäiset ammatinharjoittajat, joiden työskentely on päättynyt neljän tai kuuden kuukauden viiteajanjakson ulkopuolella edellyttäen, että irtisanominen on tapahtunut kuusi kuukautta ennen viiteajanjakson alkamista tai viiteajanjakson päättymisen ja komission arvioinnin loppuun saattamisen päivämäärää edeltävän viimeisen päivän välillä. Tätä muutosta pidettiin yleisesti hyödyllisenä työttömäksi jääneiden työntekijöiden tarpeiden kannalta.

Toimintakriteerien muuttaminen siten, että niihin sisällytettiin mahdollisuus tukea tietyllä alueella useilta talouden aloilta työttömäksi jääneitä työntekijöitä, oli vastaus kansallisten ja alueellisten viranomaisten edellisen arvioinnin yhteydessä antamaan palautteeseen, jonka mukaan korkea kynnysarvo oli este EGR:n tuen hakemiselle. Näin ollen **EGR:ssä sovelletaan nyt joustavampaa lähestymistapaa rakenneuudistuksiin**, joissa on osallisena useampi kuin yksi yritys. Tätä vaihtoehtoa käytettiin yhdessä alakohtaisessa tapauksessa, joka koski työntekijöitä kahdelta eri talouden alalta (koneet ja laitteet sekä paperi).

Kun on kyse **merkityksellisyydestä**, eli siitä, missä määrin EGR vastaa jäsenvaltioiden *tarpeisiin*, tämän arvioinnin havainnot vahvistavat EGR:n aiempien arviointien havainnot, joiden mukaan kaikki sidosryhmät ovat laajalti yhtä mieltä siitä, että **EGR on räätälöity riittävästi asiaankuuluvien kohderyhmien erityistarpeisiin**. EU:n tasolla toteutetuissa haastatteluissa viitattiin myös kunkin ohjelmakauden parannuksiin toimenpidepaketin suunnittelussa jäsenvaltioiden tasolla ja mainittiin, että **EGR:n toimenpiteissä otettiin yhä paremmin huomioon sosioekonominen tilanne**. Näin ollen työntekijöiden tarpeisiin

[32] Alueellisten tapausten 500 irtisanomisen kynnysarvon laskennassa käytetty viiteajanjakso oli yhdeksän kuukautta kaudella 2014–2020.

[33] Termi ”alakohtainen tapaus” otettiin käyttöön kaudella 2021–2027. Se viittaa tilanteisiin, joissa vähintään 200:n työttömäksi jääneen työntekijän (tai toimintansa lopettaneen itsenäisen ammatinharjoittajan) työskentely on loppunut neljän kuukauden viiteajanjakson aikana yrityksissä, etenkin pk-yrityksissä, jotka toimivat NACE Rev. 2:n kaksinumerotasolla määritellyllä samalla tai eri talouden alalla samalla NUTS 2 -tason alueella.

vastattiin kattavammin esimerkiksi tarjoamalla lisätukea lastenhoitoon ja etuuksia uudelleenkoulutusprosessin aikana (Espanjassa).

Kuten aiemmillakin ohjelmakausilla, EGR-asetus[34] mahdollistaa tietynasteisen **jouston varojen kohdentamiseksi uudelleen toimenpiteiden välillä täytäntöönpanokaudella mahdollisesti ilmenevien tarpeiden perusteella** edellyttäen, että EGR:n kokonaisbudjetti ei ylity.

Yhteenvetona voidaan todeta, että arviointi osoittaa EGR:n rahoituksen olleen **erittäin *merkityksellistä*** kaudella 2021–2024. Näyttö osoittaa myös, että laajennettu soveltamisala ja muutetut toimintakriteerit ovat merkityksellisiä, vastaavat paremmin taloudellista todellisuutta ja parantavat EGR:n saavutettavuutta.

Kun tarkastellaan *tulevia tarpeita*, megatrendejä koskevat tiedot[35], jotka liittyvät ihmisten työskentely- ja oppimistapoihin, digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin, tekoälyn vaikutuksiin, EU:n väestön vähenemiseen ja ikääntymiseen sekä geopoliittiseen ympäristöön, näyttäisivät viittaavan siihen, että uusia taitoja tarvitaan kiireellisesti. Investoimalla työntekijöiden, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien työntekijöiden, uudelleenkoulutukseen ja osaamisen kehittämiseen esimerkiksi valmistusteollisuudessa tai autoteollisuudessa voitaisiin tukea näiden alojen muutosprosessia tai joissakin tapauksissa mahdollisesti ehkäistä tulevia työpaikkojen menetyksiä. Kun rakenneuudistuksia ei voida estää, jo valmiiksi uudelleenkoulutetuilla työntekijöillä on paremmat valmiudet löytää nopeasti uusi työpaikka ja välttää työttömyys.

Saadut kokemukset

Sidosryhmäkuulemisissa korostui, että sekä jäsenvaltioiden että EU:n tasolla oli saatu useita hyödyllisiä kokemuksia, jotka paransivat EGR:n vaikuttavuutta, tehokkuutta ja merkityksellisyyttä.

Jäsenvaltioiden tasolla saatiin useita tärkeitä kokemuksia.

- *Hakuprosessia voidaan nopeuttaa* jäsenvaltioissa, joilla on aiempaa kokemusta EGR-tapauksista, koska ne pystyvät laatimaan täydellisempiä hakemuksia. Lisäksi hakuprosessista saadut kokemukset johtavat mittakaavaetuihin. Pitkä menettely on kuitenkin edelleen este joillekin jäsenvaltioille.
- EGR:n tuen käyttö edistää rakenneuudistustuen yleisten toteutusmekanismien kehittämistä jäsenvaltioissa, joilla on vain vähän kokemusta joukkoirtisanomisten käsittelystä.
- Kansalliset menettelyt on *aloitettava aikaisessa vaiheessa* varhaisten toimien varmistamiseksi.
- Työvoimapoliittiset toimenpiteet on *suunniteltava* siten, että niihin sisältyy edunsaajien tarpeisiin perustuva räätälöity tuki.
- *Fyysinen läheisyys ja helposti saatavilla oleva tuki* ovat tärkeitä edunsaajille. EGR:n tuki on monessa tapauksessa vaikuttanut myönteisesti tapaan, jolla aktiivisia työvoimapoliittisia toimenpiteitä hallinnoidaan kansallisella tasolla, sekä kumppanuuksiin, joita niissä hyödynnetään.
- *Viestintätoimia on parannettava*. Tämä voidaan saavuttaa selittämällä kansallisten EGR-toimijoiden lisäksi myös eri sidosryhmille (edunsaajat, yritykset ja koulutuksen tarjoajat) mukautetun viestinnän avulla, mitä toimenpiteitä ja toimia EGR:stä voidaan tukea ja miten. Jäsenvaltioiden olisi aktiivisesti viestittävä EGR:stä ja lisättävä

[34] Ks. asetuksen (EU) 2021/691 17 artiklan 5 kohta.
[35] ESPAS-Global-Trends-to-2040-Choosing-Europes-Future-EN.pdf.

tietoisuutta siitä erityisesti edunsaajien keskuudessa, koska näin ei tehdä järjestelmällisesti tai samassa määrin kaikissa EU-maissa.

Myös EU:n tasolla saatiin useita tärkeitä kokemuksia.

- *Soveltamisalan laajentaminen* siten, että se kattaa missä tahansa laajamittaisessa rakenneuudistuksessa menetetyt työpaikat menetysten syystä riippumatta, on parantanut EGR:n saavutettavuutta.
- EGR:n varojen *nopeampi ja yksinkertaisempi käyttöönotto* hakuprosessin tuloksena sekä vaadittavan näytön vähentäminen ja lyhyemmät määräajat ovat parantaneet EGR:n saavutettavuutta. Menettelyä pidetään kuitenkin edelleen liian pitkänä ja monimutkaisena. Päätöksentekoprosessin nopeuttaminen edelleen parantaisi EGR:n saatavuutta ja lisäisi sen käyttöönottoa.

Uudet raportointivaatimukset parantavat *rahaston vaikuttavuuden* seurantaa. EGR:n vaikuttavuuden mittaamista ja seurantaa voitaisiin edelleen parantaa, jos jäsenvaltiot kehittäisivät tapauskohtaisia tavoitteita. Joidenkin jäsenvaltioiden mielestä seuranta- ja raportointivaatimukset ovat kuitenkin jo nyt liian raskaita.

Komission ehdotus vuosien 2021–2027 EGR-asetuksen muuttamisesta

Komissio ehdotti EGR-asetuksen muuttamista 1. huhtikuuta 2025[36]. Komissio ehdottaa soveltamisalan laajentamista koskemaan myös työntekijöitä, joita uhkaa välitön työpaikan menettäminen rakenneuudistusten kohteena olevissa yrityksissä. EGR auttaisi työntekijöitä hankkimaan taitoja, joita he tarvitsevat voidakseen siirtyä eri tehtävään tai vaihtaa työpaikkaa. Ottamalla tukea käyttöön nopeasti ennen joukkoirtisanomisia ja työpaikkojen menetyksiä EGR ehkäisisi laajempia häiriöitä ja varmistaisi sujuvammat työpaikan vaihdokset. Yritysten olisi yhteisrahoitettava osa työntekijöille tarjottavasta tuesta.

Vaikka asetuksen muuttamista koskeva ehdotus ei kuulunut arvioinnin alkuperäiseen soveltamisalaan, rajallisten tulosten perusteella myös joitakin arvioinnista saatuja kokemuksia voitiin hyödyntää asetuksen muutosehdotuksessa. Tämän arvioinnin tulosten perusteella komissio ehdottaa EGR:n tuen käyttöön ottamista koskevien **menettelyjen yksinkertaistamista ja nopeuttamista**, jotta varmistetaan, että tukea on nopeasti saatavilla siellä, missä sitä eniten tarvitaan.

Nykyisten sääntöjen mukaan Euroopan parlamentin ja neuvoston on tarkastettava ja hyväksyttävä jokainen EGR:n tukipyyntö. Ehdotuksen mukaan niillä olisi sen sijaan mahdollisuus hyväksyä EGR:n talousarvio kerran vuodessa ja komissio jakaisi rahoituksen jäsenvaltioille niiden pyyntöjen perusteella.

EU:n tason käyttöönottomenettelyn nopeuttamisen lisäksi komissio ehdottaa lyhyempiä avustuspyyntöjen käsittelyn määräaikoja sekä jäsenvaltioille että komissiolle. Tämä lyhentäisi tapauksen hyväksymisen kokonaisaikataulun 21 viikosta 11 viikkoon, millä vastattaisiin arvioinnin tulosten tähän liittyvään näkökohtaan.

Ehdotusta koskevat keskustelut ovat käynnissä Euroopan parlamentissa ja neuvostossa.

[36] COM(2025)140.